

driften for disse år udviste et overskud på henholdsvis 34,5 mill. sv. kr., 30,1 mill. sv. kr. og 25,6 mill. sv. kr., svarende til henholdsvis ca. 46 mill. kr., ca. 40,1 mill. kr. og ca. 34,1 mill. kr. Hertil kom fortjeneste ved salg af flyvemateriel på et beløb på 14,4 mill. sv. kr., svarende til ca. 19,2 mill. kr. I driftsårene 1957-58 og 1958-59 har konsortiets virksomhed udvist regnskabsmæssig balance, hvilket imidlertid alene skyldes fortjeneste ved salg af flyvemateriel, idet resultatet af selve flyvedriften i disse 2 år udviste henholdsvis et underskud på 16,6 mill. sv. kr., svarende til ca. 22,1 mill. kr. og balance. I konsortiets sidste driftsår 1959-60 resulterede flyvedriften i et underskud på 42,2 mill. sv. kr., svarende til ca. 56,3 mill. kr.

SAS' driftsresultater, herunder det store underskud for 1959-60 må ses på baggrund af de foran omhandlede vanskeligheder. Hertil kommer imidlertid, at SAS til dækning af tabene på engagementerne med udenlandske luftfartsselskaber i regnskabet for 1959-60 har måttet hensætte et beløb på 48,1 mill. sv. kr., svarende til ca. 64,1 mill. kr. til en værdireguleringsfond. Efter ekstraordinære afskrivninger med et beløb på 8 mill. sv. kr., svarende til ca. 10,7 mill. kr., og efter tillæg af fortjeneste ved salg af flyvemateriel, 14,3 mill. sv. kr., svarende til ca. 19,1 mill. kr., udgør underskuddet for 1959-60 i alt 84 mill. sv. kr., svarende til ca. 112 mill. kr.

Til konsortiets økonomiske vanskeligheder som følge af det dårlige driftsresultat for 1959-60 kommer yderligere det forhold, at udgifterne i forbindelse med opførelsen af SAS-hotellet i København har overskredet de oprindeligt budgetterede omkostninger med et beløb på omkring 25 mill. kr. Dette beløb er for ca. 20 mill. kr.s vedkommende finansieret gennem optagelse af lån, medens SAS har måttet finansiere restbeløbet, ca. 5 mill. kr.

Med det betydelige underskud for driftsåret 1959-60 og med et forventet væsentligt underskud også for driftsåret 1960-61 er der for SAS opstået et betydeligt kapitalbehov.

Da det stod klart, at en væsentlig del af den ny kapital i givet fald måtte indskydes af staterne via moderselskaberne, besluttede finans- og trafikministrene i Danmark og Sverige og trafikministeren i Norge i december 1960 at nedsætte et skandinavisk embedsmandsudvalg med den opgave at undersøge størrelsen af konsortiets kapitalbehov og dertil knyttede spørgsmål.

Embedsmandsudvalget har foretaget en gennemgang af SAS' økonomiske resultater i driftsårene 1950-51 til 1959-60. Udvalget har endvidere gennemgået de af SAS indgåede specielle engagementer

i Mexico og i Thailand. Endvidere har udvalget beskæftiget sig med spørgsmål vedrørende SAS-bygningen i København. Endelig har udvalget gennemgået et af SAS opstillet trafikprogram og nogle af konsortiet opstillede økonomiske prognoser.

Udvalget udtaler i sin redegørelse, at det efter et driftstab på 84 mill. sv. kr., svarende til ca. 112 mill. kr., for 1959-60 og efter et forventet driftstab af væsentlig størrelse for 1960-61 i forbindelse med en betydelig risiko for tab på den eksisterende langdistanceflåde af DC 7-ere må anse det for rettest ved bedømmelsen af SAS' behov for kapitaltilførsel og ved den derved nødvendiggjorte vurdering af moderselskabernes kapitalforhold at betragte hele indskudskapitalen på 157,5 mill. sv. kr., svarende til ca. 210 mill. kr. for tabt.

Udvalget har endvidere på basis af det af SAS opstillede trafikprogram, som forudsætter det nuværende rutenet opretholdt uden yderligere udvidelse og i øvrigt på basis af de af konsortiet opstillede prognoser for selskabets drift frem til september måned 1964 vurderet SAS' behov for kapital.

Herved er der henset til, hvor stor kapitaltilførsel, der udkræves for at sikre tilfredsstillende likviditet, hvor stort et tilskud, der udkræves for opfyldelse af nogle i aftalerne vedrørende SAS' i USA optagne lån indeholdte bestemmelser om forholdstal mellem langsigtet gæld og konsortiets efter nærmere regler opgjorte egenkapital, og mellem konsortiets kortfristede tilgodehavender og kortfristet gæld („ratio-bestemmelser“), samt hvor stor en tilførsel af egenkapital, der er nødvendig for at en passende andel af formuermassen kan finansieres ved egenkapital.

Likviditetshensyn kræver, at der indskydes et beløb på ca. 150 mill. sv. kr., svarende til ca. 200 mill. kr., medens hensynet til de amerikanske låns forholdstal og til ønsket om en forholdsvis større egenkapital peger mod et beløb på omkring 200 mill. sv. kr., svarende til ca. 266,6 mill. kr.

Som anført har udvalget konkluderet, at moderselskabernes oprindelige indskudskapital i SAS, 157,5 mill. sv. kr., svarende til ca. 210 mill. kr., må anses for tabt. På baggrund af den stærke vækst i SAS' virksomhed og den stigning i pris- og omkostningsniveauet, der har fundet sted i tiden fra 1950 til 1960, har udvalget som sin opfattelse udtalt, at det for at muliggøre en videreførelse af konsortiet på forretningsmæssigt forsvarligt grundlag vil være nødvendigt, at moderselskaberne indskyder ny kapital til et beløb, som skønnes at kunne ansættes til 210 mill. sv. kr., svarende til ca. 280 mill. kr.

Da udvalget forudsætter de oprindelige forholdstal for moderselskabernes andel i konsortiet opret-